

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Camilli De Lellis Fvndatoris Religionis Clericorum Regvlarivm Infirmis Ministrantivm

Cicatelli, Sanzio

Antverpiæ

Cap. IX. Quàm chara Camillo fuerit Obedientia, Humilitas, & sui ipsius
despicientia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37267

darius, vt feminas contemplaretur saltantes, cursum stitit : Camillus ergo, qui aliquid circa rhedam desiderari, aut fractum esse quidpiam suspicaretur (clausis enim portulis tum ibatur) postquam auribus excepit tibiæ aliorumque instrumentorum sonos, intellexitque rhedarium deditâ operâ substituisse, vt oculos suos tripudiantium feminarum spectaculo pasceret, ita eius rei indignitate exarsit, vt coram tota illa turba acerrimè eum increpauerit, atque vltra progredi vel nolentem coëgerit. Quin tam grauius factum istud accepit, vt numquam ampliùs per vias eius hominis opera vti voluerit : ac Mediolanum cùm peruenisset, ea solùm de causa strenam, seu gratuitum peracti itineris munusculum, elargiri recusavit. Ex his porrò pauculis exemplis facilè cognosci licet, quantus & quàm diligens obseruator & custos thesauri sanctæ castitatis Camillus extiterit.

CAPVT IX.

*Quàm chara Camillo fuerit Obedientia,
Humilitas, & sui ipsius desipientia.*

TAmetsi Camillo numquam oblata fuerit demonstrandæ circa sanctam
Y 4 obe-

obedientiam promptitudinis suæ occasio
 (propterea quòd semper Congregationis su-
 perior extiterit) tamen postquam officio Ge-
 neralis vltro se abdicauit, minimè sibi defuit,
 quin illustrissima ac prorsus eximia illius vir-
 tutis exempla in se ediderit. Vbicumque e-
 nim post eam abdicationem habitauit, sem-
 per à Superiore, seu foras exiens, seu domum
 rediens, benedictionem exposcebat. Quem
 cum in inferioribus ædibus non reperiret,
 conscensis gradibus, tota eum domo perqui-
 rebat, licet alioquin mittere focium ad eam
 petendam facultatem potuisset: immò sæ-
 pius non reperto ipso Superiore, præ humili-
 tatis amore ac desiderio, ad illam à Fratre
 Subministro postulandam se submittebat.
 Idem circa litterarum missionem ac rece-
 ptionem factitabat: quarum ne vnã qui-
 dem circa Superiorum facultatem admisit.
 Sed multò maioris erat admirationis, intueri
 eum non semel, sed sæpius, licet grandæuum,
 licet fundatorem, licet tot annos Genera-
 lem, & eo demum officio sua sponte defun-
 ctum, flexis tamè in omnium Patrum ac Fra-
 trum corona genibus, quotidianorum suo-
 rum defectuum veniam (quemadmodum
 alij Patres ac Fratres solent) vltro deprecari.
 In quò etiam, post sui voluntariam accusa-
 tionem, libens suscipiebat, & omni cum hu-
 mili-

militate ac modestia præstabat iniunctam a Superioribus suis pœnitentiam, quamuis ij Superiores plerumque iuuenes essent, atque in Religionem ab eò admissi atque educati fuissent. Adeò autem formidabat vel habere quidpiam, vel possidere præter sanctæ obedientiæ voluntatem, vt illo ipso die, quo Generalis officio renuntiavit, priusquam vesperi decubitus concederet, Prouincialem Romanum adierit, & paucularum recularum sibi necessariarum, quas in cubiculo habebat, indicem obtulerit: nec earum vsu antè admiserit, aut vllò modo etiam vltro oblatum admittere voluerit, quàm ipse Prouincialis eum legisset, & perlecto subscripsisset. Verùm nimis prolixum foret negotium, si omnia quæ ad eius obedientiã spectant, minutatim vellem singulis inhærendo actibus exequi: sed solum dicere in præsentem sufficere, non modò vocẽ, aut indicium nutumve Superioris, sed etiam quodecumque minimum æris campani signum illi pro ipsius Dei voce ac mandato extitisse. Tam celer promptusque ad omnem obedientiam erat! Contigit aliquando, vt sumpto pallio, & obserato iam cubiculo egressurus domum, audiret campanæ sonum cunctos ad verrendam domum euocantis: mox ergo, quamuis cum duobus Sacerdotibus ei sermo tunc esset, eo statim

Y 5

inter-

346 VITÆ P. CAMILLI DE LELLIS
interrupto, *Patres mei*, inquit, *ignoscite, exequamur primò sanctam obedientiam*, & illis extemplò relictis, vti erat amictus pallio, ad verrendum cubiculum se retulit. Aliàs (vt cuncti scirent quanto in pauperes Nosocomij ferretur affectu) dictum ei fuit: *Pater, si Præfectus domus vestrae Reuerentia prohiberet, ne ad Nosocomium se conferret, sed ad suum cubiculum se referret, quid tali in re faceret?* Respondit: *Facerem statim quod mandaretur, & alia omnia missa facerem, alioquin non essem ego sanè Religiosus, sed bestia.* Nunc ad sanctam humilitatem quod attinet, planè pari studio in eius exercitia semper incumbat, iam in culina patinas lauando, iam in cœnatione mensis ministrando. Quin etiam non rarò, tam ante Generalatus abdicatorem, quàm post eam, cùm nostri, ad sepeliendos mortuos, funus in Nosocomijs comitarentur, ipse, quamuis ætate senex, & statura adeò procerus, Crucem præferebat, & sæpè item feretro humeros supponebat. Numquam verò permisit (quamdiu quidem per se facere potuit) vt aliquis curam eius haberet cubiculi, sed ipsemet cuncta faciebat, verrebat, mundabat, componebat: immò persæpè in nostris Valerudinariis ipse munus suscipiebat Curatoris infirmorū. Aliquādo in Nosocomio sancti Spiritus, cùm so-

dalem
dandi
expan
exequ
me isth
nistr
cio, I
magin
focoma
millus
vnum
mi Fr
At ca
tione
procu
facias
tuo in
dem p
gratia
egrè a
clefiis
lauare
ibat
vrber
tame
fuisse
nale S
do ei
rheda

dalem suum videret assumere curam mundandi cubiculi, & fascias malè affectæ tibie expandendi, & alia ad eius subleuationem exequendi, dixit ei bonus Pater: *Frater, sine me isthac omnia facere, & tu soli pauperum ministerio intende*. Ad quod respondentem socio, Pater, cum ego vestra Reuerentiæ seruiro, imaginor mihi me minimo pauperi totius Nosocomij inservire (quo tunc contentus Camillus, & gaudens se haberi & æstimari vt vnum ex pauperibus) subiecit: *Ergo, si ita est, mi Frater, obicem nolo meritis tuis ponere*. At caue sis, quidquam eo respectu aut cogitatione facias, quod sim fundator (gravis enim proculdubio hæc foret tentatio:) sed solum ita facias, quemadmodum cuius alteri proximo tuo infirmo & indigo faceres; & cum tali quidem proposito atque intentione ego admitto, & gratias tibi ago. Cùm aliquis e nostris peregrè adueniret, aut à septem reuerteretur Ecclesiis, ipse semper inter primos aderat, qui lauare illis pedes vellet, & lotos exosculari. Ibat frequenter cum mantica in tergo per urbem Romam, ad panem emendicandum, tametsi à suis familiaribus non rarò eius rei fuisset admonitus, atque inter alios à Cardinale Saluiato Protectore, qui Romæ aliquando ei occurrens manticam humeris gestanti, rhedâ sisti iussâ, eum acriter increpuit, minime-

meq; id eum decere, nec Generalis dignitati conuenire inculcauit. Numquam verò aliquod humilitatis opus à domesticis suscipiebatur, quin ille semper primus manum operi admoueret. Hinc sæpenu merò, dum aliquod ædificium strueretur, ipse vestem lineam indutus, calcem, lapides, lateres deuehebat, aut certè in viam foras prodiens, intrò ligna portantes adiuuabat, nec infrequenter quoque in lauandis pannis atque ad solem expandendis auxilio erat. Cui cùm aliquando dictum esset, ne in vlla harum rerum se occuparet fatigarétve, sed hæc aliis facienda relinqueret, *Absit*, inquit, *nec hoc Deo placeat, vt me vniquam communibus subducam exercitiis: nam meum Superioris nomen in virtute locum habere debet, nō in exemptione.* Iam autem eius incedendi modus & conuersandi cum tanta sui despicientia coniunctus erat, tamque paupere & vili neglectoque habitu utebatur, vt si Crucem in veste non gestasset, facile futurum fuisset, vt pro paupere Presbytero, derelicto & extraneo haberetur. Sic aliquando fuit mea quidem opinione Romæ habitus, vbi cùm ad faciendam rem Diuinam templum sancti Michaëlis Archangeli (dies erat illi sacer) in regione Leonina petiisset, eâ perfectâ, vnus Sacerdotum qui ibidem aderant, arbitratus eum esse pauperem

rem Presbyterum alienigenam, illi in stipem
 vnum Iulium dedit; Camillus autem animo
 sanctæ humilitatis & modestiæ pleno, gra-
 tias se agere de eius charitate dixit, & di-
 ctum Iulium in pelui eleëmofynarum reli-
 quit. Aliàs tamdiu pallio vno est vsus, vt præ
 multa vetustate totus iam lacer esset ac de-
 color. Vnde sæpiùs eum Cardinalis Paleot-
 tus rogavit, vt alium sibi faciendum procu-
 raret; sed tandem animaduertens, eum ex
 humilitatis studio & sui contemptu nihil ef-
 ficere, coactus fuit pro sua in illum insigni
 benevolentia imperare eius socio, vt confici
 vnum nomine suo iuberet. Quod & factum
 est. Neapoli quoque multo admodum tem-
 pore vestem vnã tulit tot panniculis obsi-
 tam (quorum aliquos ad maiorem sui despi-
 cientiam filo albo consuerat) vt debuerit ei
 Superior in virtute sanctæ obedientiæ impe-
 rare, vti eam relinqueret; ac tum demum
 aliam cepit. Semel Romæ, cùm rhedâ cu-
 iusdam primariæ Dominæ, quæ ipsum euo-
 cauerat, veheretur, reuertens domum, incidit
 in pauperem quemdam in via clamantem,
Ego sum infirmus, & nemo mihi credit: tum
 Camillus, *Ascende,* inquit, *huc ad me in rhe-*
dam: & recusante illo, fortassis ex verecun-
 dia, tantò illum calidiùs atque ardentius
 precabatur Camillus, & se deprimens dice-
 bat:

350 VITÆ P. CAMILLI DE LELLIS
bat: *Frater, non te teneat verecundia; intra,*
amabò; non sum ego cuiusquam loci aut digni-
tatis, sed sum homo pauper. Nolente illo ni-
hilominus sic inuitanti acquiescere, vltèrius
transiit Camillus, sed ita vt retrò idemdem
respectaret, eum aduocans, & signo ad in-
trandum inuitans. Cupiebat etiam, vt sui
Ordinis Religiosi totum vitæ suæ fundamen-
tū in hac sancta virtute humilitatis colloca-
rent, atq; in ea vires animi & corporis quàm
plurimum exercerēt; ac propterea fieri num-
quam potuit, vt vlli superbi & ambitiosi
apud eum præpollerent, aut cum illo perse-
uerarent: siquidem modis omnibus labora-
bat, vt depressi essent ac humiles, cum vel sua
ipfius saltem profunda humilitate illos con-
funderet. Petiit aliquando infirmus quidam
ab vno è nostris nescio quod charitatis genus,
valdè repugnans sensibus: animaduertens
autem Camillus, hunc Fratrem illibenter
minusque promptè id facere, confestim ip-
semet ad illud faciendum se contulit; & illi
segniori, *Scias porrò, inquit, neque me, neque*
te dignos esse, qui huiusmodi præstemus offi-
cium charitatis. Cum autem infirmo ex animi
eius sententia inseruisset, isque ipsi gratias
ageret, mox Camillus flexis coram illo geni-
bus, *Frater, inquit, meum est tibi gratias age-*
re, quòd talem mihi charitatis exercendæ occu-
siones

honem obtuleris, non tuum mihi. Quocirca
Deo gratias age, non mihi. Hoc pacto igitur
 istum alterum Religiosum rubore suffudit.
 Aliàs cum ad nostros publicè verba faceret,
 petiit ab vno ex illis, qua in re posset quis-
 piam aliquid habere aut sentire amoris pro-
 ptij. Respondit ille, multis in rebus, & spe-
 ciatim quoque in barbæ ad suum quemdam
 modum accommodatione. Tum veritus
 Camillus, ne fortè quispiam suorum aliqua
 delectatione traheretur, ad barbam præter
 commune Religionis institutum variè con-
 cinnandam, *Statim, statim, inquit, non modò*
tonderi omnium barbæ, sed etiam abradi volo.
 Atque, vt exemplo omnibus præiret, primus
 suam obtulit abradendam, non magni pen-
 dens quidquid in eo pateretur, quod omni-
 bus ad vniformitatem & æqualitatem com-
 modaret. Tam submissè porrò de se sentie-
 bat, vt se etiam totius mundi grauissimum
 peccatorem reputaret ac diceret; ex quo fie-
 bat, vt soleret se titionem inferni appellare,
 atque alios omnes se vno meliores arbitrari.
 Aliquando inter colloquendum præ se tu-
 lit quidam Pater, mirari se vehementer,
 quo pacto homo idiota & miles, qualis fue-
 rat Camillus, potuisset erigere ac fundare
 Religionem: ipse autem tantis se verberari
 laudibus sentiens, correpto ad se tutandum
 mo-

352 VITÆ P. CAMILLI DE LELLIS
modestæ humilitatis clypeo ita respondit:
*Pater mi, ne tibi subrepat vlla huius rei admira-
ratio: quia id omne quod factum est, à potenti
manu Dei factum est, qui ad tale opus vno in-
ferni titione uti voluit. Quis tamen nouit, an
non aliquando titionem hunc extinctura sit illa
diuina Bonitas, & factura, ut non sit amplius
inferni? Et spero in Dei misericordia id factum
iri.* Aliàs cum ei dictum esset, *Pater, meriti
debet vestra Reuerentia aliquam sentire animi
voluptatem, quòd Religio hæc tantillo temporis
spatio ita excreuerit,* respondit: *Pater mi, ut
veritatem tibi aperiam, nulla vmquam talis
cogitatio mihi in mentem venit, nec aliquando
ea re oblectatus sum: contra verò semper inde
magis magisq; depressus, atque inde confusus,
continuas Deo meo, ut bonorum fonti atque
origini, laudes refudi.* Reuersus quodam tem-
pore Bocchianico Romam, tametsi admo-
dum ex itinere defatigatus & languidus,
cum sustinere diutiùs Fratrum suorum infir-
morum absentiam ac desiderium non pos-
set, iuit vespera insequente vigilatum in No-
socomio sancti Spiritus. Qua prima nocte,
ob multos à se susceptos labores, grauiter va-
letudinem afflixit. Vnde domum reuersus,
non potuit quin eadem in infirmitate claris-
sima ederet magnæ suæ humilitatis indicia.
Quadam igitur nocte multò plus solito se-
aggra-

aggrauatum sentiens, accersito Confessario
 (qui tum erat Pater Petrus Franciscus Pel-
 lizzonus) eum rogauit, vt suam excipere di-
 gnaretur Confessionem peccatorum genera-
 lem: ille verò animaduertens eum febris non
 mediocriter æstuantem, immò sic ardente
 lingua exsuccum, vt vix loqui posset, respon-
 dit, deponendam ipsi esse hanc curam, &
 animi angorem: se enim pro certo habere,
 nihil tali Confessione ei opus esse, cum aliàs
 eam expleisset. Tum verò infinita Dei beni-
 gnitas tantam seruo suo gratiam infudit, vt
 super ea re cum suo Confessario colloquens
 diceret, fatereturque, coram aliis commissa
 ab se peccata in sæculo, nihil veritus multo-
 rum e nostris ibidè presentiam. Totam dein-
 de noctè in grauibus doloribus atque suspiriis
 consumpsit. *Ah Domine Domine*, inquebat,
da mihi veram peccatorum meorum contritio-
nem, & ignosce huic magno peccatori. Reddi-
 tus postmodum sanitati, & sermonem de
 quodam Sacerdote audiens, qui nescio quam
 à maligno spiritu passus esset illusionem, pro-
 pter quam in animi ægritudine versaretur,
 dixit cum suspirio: *Hem, Patres mei, quàm bo-*
num est ambulare per vias milionibus tritas,
hoc est, per obseruationem sanctorum Dei man-
datorum, & in veris solidisq; se exercere vir-
tutibus, charitate, humilitate, alijsq; similibus!

Z

Deni-

Denique bonus Pater, ex quo tempore renuntiauit supremo gubernandæ Religionis officio, cum iam annorum esset sexaginta, tum nouo spiritu atque feruore cœpit in se maiorem in modum exsuscitare obedientiæ & humilitatis desiderium. Quare in tantæ simplicitatis ac puritatis statum se retulit, vt more simplicis infantuli doctrinæ Christianæ libellum sibi coëmerit, & tamquam modò genitus infans in Christo Iesu eam doctrinam relegerit, ac memoriâ repetierit, quò nouum scilicet vitæ suæ spirituali principium poneret.

CAPVT X.

Attentio & Deuotio Camilli in diuino Officio, & in sancto Sacrificio.

IN diuino recitando Officio tanta erat Camilli attentio atque deuotio, vt nullus, meâ quidem sententiâ, illo diligentior vniquam reperiendus sit. Quod Officium, præ metu quidpiam omissendi, libenter cum socio, si copia eius esset, recitabat: solitusque erat idemdem ab eo postulare, num bene recitasset. Neque parum in hoc ponebat temporis, quòd semper & ipse repeteret, & repeterere socium vellet, quamuis minimam
sylla-